

П. А. Заика // Розвиток ветеринарної науки в Україні: здобутки та проблеми — 36. матер. наук.-пр. конф. — Харків. — 1997. — С. 214-215. 6. Допустимі дози, концентрації, кількості та рівні вмісту пестицидів у сільськогосподарській сировині, харчових продуктах, повітрі робочої зони, атмосферному повітрі, воді водоймищ, ґрунті: Державні санітарні правила та норми, ДСанПІН 8.8.1.2.3.4.-000. — Київ, 2001. — 244 с.

VETERINARY-SANITARY EXAMINATION OF PRODUCTS OF SLAUGHTER HENS AT MALLOPHAGOSSES AFTER TREATMENT OF «EKTOSAN»TM

Nagorna L.V., Fotina T. I.
Sumy National Agrarian University

Investigation of Ektosantm remains in meat, parenchymatous organs and eggs, isolated from birds treated by working solutions of Ektosantm is conducted. The physical and chemical indexes of meat are determined and its food safety is well-proven.

УДК: 619:579.62.57.083.13

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЩЕПЛЕННЯ СОБАК ПРОТИ ЛЕПТОСПІРОЗУ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ РІЗНИХ ВАКЦИН

Нікітін О.А.¹

Житомирський національний агроекологічний університет

У статті представлені результати аналізу 121 історії хвороби собак вакцинованих і хворих на лептоспіроз. Показано, що застосування вакцин «Дурамун МАХ СvKL», «Дурамун МАХ 5/4L», «Вангард Plus5/L» зумовлює створення імунітету на період більше 6 місяців. Встановлено, що серед щеплених тварин на лептоспіроз хворіють, в основному, собаки до року або віком 3 роки і старше. Щеплення собак даними вакцинами доцільно починати з 6-8-тижневого віку двічі з інтервалом 3-4 тижні, третю вакцинацію проводити в 6-місячному віці. Починаючи з 12-місячного віку і до 36 місяців, проводити щеплення 1 раз на рік даними вакцинами, а ревакцинацію — через 6 місяців вакцинами проти лептоспірозу — «Віосан L» або вакциною проти лептоспірозу собак («Росагробіопром»). Тварин 3 років і старше доцільно вакцинувати проти лептоспірозу кожен рік. Проведення вакцинації проти лептоспірозу собакам через 60 діб після одужання від цієї хвороби формує напружений імунітет на все життя.

На сьогоднішній день проблема лептоспірозу в Україні залишається актуальною, незважаючи на значні зусилля лікарів ветеринарної та гуманної медицини. Хвороба є небезпечною не лише через економічні збитки, які спостерігаються при ураженні продуктивних тварин, а ще й тому, що лептоспіроз є зооантропонозом, від якого може загинути людина.

Останніми роками значення лептоспір серологічної групи *Canicola* як етіологічних чинників лептоспірозів у людини різко зросло, особливо у великих містах. Встановлено, що собаки з маніфестними формами

¹ Науковий керівник — доктор ветеринарних наук, професор Галатюк О.Є.

захворювання та лептоспіроносії є найбільш небезпечними джерелами цієї інфекції. Так, у Санкт-Петербурзі на їх долю припадає близько 70 % всіх випадків лептоспірозу [1]. Збільшення захворюваності собак на лептоспіроз спостерігається і в інших країнах, тому його віднесли до категорії «інфекцій, що повертаються» [2].

Відомо, що серед домашніх тварин саме собаки і кішки найбільш близько контактують з людиною. При цьому власники цих тварин погано обізнані з реальною загрозою лептоспірозу і не завжди роблять щеплення своїм улюбленицям [5].

Не дивлячись на те, що вакцина проти лептоспірозу собак існує вже більше 30 років, позбавитися від цього захворювання в популяції собак так і не вдалося. Крім того, деякі дослідження, проведені в 1990-х роках, свідчать про підйом захворювання. Вакцини проти лептоспірозу вузькоспецифічні за штамми збудника. Якщо з'являється і активізується новий штам, наявні вакцини не можуть захистити від нього [4].

На жаль, вивченню лептоспірозу собак не приділяють належної уваги, про що свідчать лише поодинокі публікації [1-3]. Для профілактики лептоспірозу сприйнятливих собак кожен рік необхідно щеплювати. Особливо важлива вакцинація перед початком дачного і мисливського сезонів, а також при реєстрації випадків хвороби в районі. Першу вакцинацію рекомендується проводити при досягненні щенятами 8-11-тижневого віку з подальшою ревакцинацією через 2-4 тижні [7, 8].

Вакцинацію проти лептоспірозу проводять самостійно або в комплексі з вакцинами проти вірусних інфекцій собак. З цією метою використовують вітчизняні препарати, а також імпортовані вакцини — «Еурікан» (Меріал), «Нобі Вак» (Інтервет), «Вангард» (Пфайзер), «Дурамун» (Форт Додж), «Командер» (Біокорн), «Соло-Джек» (Бехрінгер), «Мегавак» (Індіан Іммунолоджікалс), «Біокан» (Біовета), «Галакси» (Шерінг Плау) та ін. [6].

З позитивними результатами проходять випробування експериментальних вакцин з екстрактів лептоспір. Зниження реактогенності лептоспірозних вакцин дозволило розширити спектр груп тварин, яким можна проводити імунізацію. Так, наприклад, вакцинами «Нобівак Лепто» і «Еурікан L» можна щепити навіть щенних сук [6].

У результаті перенесеного захворювання формується тривалий стерильний імунітет з припиненням лептоспіроносійства. Імунітет носить групоспецифічний характер і оберігає від повторних захворювань, що викликаються лептоспірами з однойменної за етіологічним агентом серогрупи [9].

Однак застосування різних вакцин повною мірою не забезпечує профілактику цієї хвороби у собак.

Мета роботи — вивчити ефективність вакцин «Дурамун МАХ 5/4L», «Дурамун МАХ СvKL», «Вангард Plus5/L», які найбільш часто використовуються спеціалістами ветеринарної медицини для щеплення собак проти лептоспірозу.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводилися на собаках різних порід та різного віку, хворих на лептоспіроз. Аналізу було піддано 121 історію хвороби вакцинованих і хворих собак, які поступали в клініку з різними патологіями. При дослідженні собак застосовували клініч-

ний огляд тварин, відбір матеріалу (кров, сеча) для проведення лабораторних досліджень на лептоспіроз. Сеча досліджувалась в умовах клініки «Багіра», а сироватка крові — в РМА Житомирської державної обласної лабораторії ветеринарної медицини. Аналіз ефективності застосування вакцин в зоні обслуговування ветеринарної клініки «Багіра» проводили за 2006-2009 роки.

Результати досліджень. Аналіз застосування різних вакцин та захворювання різновікових груп собак на лептоспіроз представлені в таблиці 1.

Таблиця 1 — Захворюваність на лептоспіроз після вакцинації собак різновікових груп

№ п/п	Назва вакцини	Кількість вакцинованих тварин	Кількість тварин, що захворіли після вакцинації		Вік тварин, що захворіли і кількість тварин цього віку			
			Голів	%	Вік	Голів	Голів	%
1	Дурамун MAX 5/4L	11	6	55	До року 1-2р.: 2-3р.: 3 і більше:	2 3 0 1	33 50 0 17	
2	Дурамун MAX CvKL	23	3	13	До року 1-2р.: 2-3р.: 3 і більше:	3 0 0 0	100 0 0 0	
3	Вангард Plus5/L	19	7	37	До року 1-2р.: 2-3р.: 3 і більше:	4 0 0 3	57 0 0 43	
Всього		55	16	29	До року 1-2р.: 2-3р.: 3 і більше:	9 3 0 4	56 19 0 26	

З даних таблиці 1 видно, що вакцину «Дурамун MAX 5/4L» було застосовано для 11 собак з яких 6 (55 %) захворіли лептоспірозом. При цьому, в основному, захворіли собаки до 2-х річного віку. Подібні дані отримані і при застосуванні вакцин «Дурамун MAX CvKL», де захворіли лептоспірозом після вакцинації 13 % тварин. При застосуванні вакцини «Вангард Plus5/L» захворіли лептоспірозом 37 % тварин, при цьому захворювання відмічалось у собак до 2-х років та старше 3-х років. Найменше — 13% собак захворіло лептоспірозом після застосування вакцини «Дурамун MAX CvKL».

Таким чином, після застосування вище вказаних вакцин захворювання відмічалось, в основному, у молодих собак, віком до 2-х років.

Ми також проаналізували через який період після проведення вакцинації у собак виникає захворювання на лептоспіроз при застосуванні різних вакцин. Результати досліджень представлені в таблиці 2. З представлених даних таблиці 2 видно, що з 62 вакцинованих тварин у 22 (35 %) відмічалось захворювання на лептоспіроз через 167 діб після застосування вищевказаних вакцин. При цьому захворювання у 6 (67 %) тварин спостерігали через 221 добу після проведення вакцинації.

Таблиця 2 — В захворювання собак на лептоспіроз після застосування різних вакцин

№ п/п	Назва вакцини	Кількість вакцинованих тварин	Кількість тварин, що захворіли після вак- цинації		Доба за- хворюван- ня після вакцинації	Кількість тварин, що не захворі- ли	
			Голів	%		Голів	%
1	«Дурамун МАХ» 5/4L	11	6	55	202	5	45
2	«Дурамун МАХ CvKL»	23	3	13	76	20	87
3	«Вангард Plus5/L»	19	7	37	171	12	63
4	Застосування різних вакцин у однієї тварини	9	6	67	221	3	33
Всього		62	22	35	167	40	65

Застосування вакцини «Дурамун МАХ 5/4L» зумовлює формування імунітету до 202 діб. При застосуванні вакцини «Дурамун МАХ CvKL» захворювання у вакцинованих тварин почали відмічатися на 76 добу після щеплення лише у 3 (13 %) собак віком до 1 року. Застосування вакцини «Вангард Plus5/L» забезпечує імунітет до 178 діб. Проте застосування вакцин різних виробників зумовлює формування більш напруженого імунітету до 221 доби.

Досить цікаві результати були отримані нами при аналізі можливості прояву у собак лептоспірозу після спонтанного їх захворювання та проведення вакцинації після їх лікування та одужання. Результати досліджень представлені в таблиці 3. З неї видно, що піддано вакцинації було 24 собаки в середньому через 62 доби після їх лікування та одужання від лептоспірозу і ні одна тварина протягом 3-х років не захворіла на лептоспіроз. Отримані дані вказують на доцільність удосконалення схеми вакцинації собак проти лептоспірозу вакцинами «Дурамун МАХ 5/4L», «Дурамун МАХ CvKL», «Вангард Plus5/L» в регіонах з напруженою ситуацією щодо лептоспірозу.

Таблиця 3 — Ефективність вакцинації собак, що перехворіли на лептоспіроз до застосування вакцини

№ п/п	Назва вакцини	Кількість вакцинованих тварин	Термін вакцинації після одужання	Кількість тварин, що не захворіли	
				Голів	%
1	Дурамун MAX 5/4L	5	66	5	100
2	Дурамун MAX CvKL	4	102	4	100
3	Вангард	12	34	12	100
4	Застосування різних вакцин у однієї тварини	3	47	3	100
Всього		24	62	24	100

Таким чином, застосування вакцин «Дурамун MAX CvKL», «Дурамун MAX 5/4L», «Вангард Plus5/L» зумовлює створення імунітету на період більше 6 місяців. Так як хворіють, в основному, щеплені молоді тварини, доцільно слідкувати за схемою вакцинації, особливо у собак віком до 2-х років. Імунізацію собак вищевказаними вакцинами доцільно починати з 6-8-тижневого віку з ревакцинацією через 3-4 тижні. Наступну вакцинацію доцільно проводити в 6 місячному віці. Починаючи з 12 місячного віку і до 36 місяців, щеплення проводити 1 раз на рік даними вакцинами та ревакцинацію повторювати через 6 місяців вакцинами — «Biosan L» або вакциною проти лептоспірозу собак («Росагробіопром»). Тварин 3 років і старше доцільно вакцинувати проти лептоспірозу щорічно протягом життя.

Висновки. 1. Вакцинацію цуценят проти лептоспірозу необхідно проводити з 6-8 тижневого віку з ревакцинацією через 3-4 тижні згідно з настановою до застосування вакцин. Наступну вакцинацію доцільно проводити в 6 місячному віці. Починаючи з 12 місячного віку і до 36 місяців проводити щеплення 1 раз в рік даними вакцинами та ревакцинацію через кожні 6 місяців вакцинами — «Biosan L» або вакциною проти лептоспірозу собак («Росагробіопром»).

2. Тварин віком від 3 років і старше доцільно вакцинувати проти лептоспірозу кожний рік протягом життя.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження будуть проводитись для оцінки ефективності схеми вакцинації проти лептоспірозу собак віком до 3 років.

Список літератури

1. Ананьина В.В. Лептоспирозы людей и животных. — М.: Медицина, 1971. — 251 с.
2. Белов А.Д., Данилов Е.П., Дукур И.И. Болезни собак. — М.: Колос, 1992. — С. 135-143.
3. Кузьмин А.А. Советы Айболита: Справочник практического врача по болезням собак. — Харьков: ИКП «Паритет», 1995. — С. 156-164.
4. Малахов Ю.А., Соболева Г.Л., Панин А.Н. Эпизоотическая ситуация лептоспироза в России // Ветеринария. — 2000. — №7. — С. 6-8.
5. Санин А., Липин А., Зинченко Е. Лептоспироз // Ветеринарный справочник традиционных и нетрадиционных методов лечения собак М., 2006. — С. 285-287.
6. Pets inform-ветеринар-

ные статьи. <http://www.pets.kiev.ua/veterinary/statia/infekcia/bakteria/01.html>. 7. Pavan M.E., Cairy F., Brihuega B., Samartino L. Multiple-locus variable-number tandem repeat analysis (MLVA) of *Leptospira interrogans* serovar Pomona from Argentina reveals four new genotypes. // Comp. Immunol. Microbiol. Infect. Dis, Accepted 14 March 2007. Available online 24 May 2007. — P. 86-93. 8. Harkin K.R. Canine leptospirosis in New Jersey and Michigan: 17 cases (1990-1995). // J. Am. Anim. Hosp. Assoc. Nov-Dec. — 1996. Vol. 32. № 6. —P. 495-501. 9. Saunders W.B., Greene C. Infectious Diseases of the Dog and Cat. Co. Philadelphia, PA; 1998. — 122 p.

EFFICIENCY OF IMMUNIZATION OF DOGS AGAINST A LEPTOSPIROSIS AT THE APPLICATION OF DIFFERENT VACCINES

Nikitin O.A.

Zhytomyr National Agroecological University

Results of analysis of 121 histories of illnesses of vaccinated and patients by a leptospirosis dogs are presented in the article. There was showed that the use of vaccines Duramun MAX CVKL, Duramun MAX 5/4L, Vanguard Plus5/L causes the creation of immunity on a period of time more than 6 months. There was established that among the immunized animals are sick on leptospirosis, mainly, dogs to year or three-year age and more senior. Vaccination of dogs by these vaccines it is necessary to begin from 6-8 week twice with an interval 3-4 weeks, to conduct the third vaccination in a 6 monthly age. Since a 12 monthly age and to 36 months necessary to conduct vaccinations by these vaccines 1 time per a year and revaccination in 6 months by vaccines against a leptospirosis — Biocan L or vaccine against the leptospirosis of dogs (Rosagrobioprom). Three-year age animals and more senior are expediently to vaccinate every year. Vaccination of dogs against a leptospirosis in 60 days after convalescence from this illness forms tense immunity for life.

УДК:619:616.98:578.828.11:579.842.11

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОТЕКТИВНОЇ АКТИВНОСТІ СИРОВАТКИ ПРОТИ ЕНТЕРОКОКОВИХ ІНФЕКЦІЙ ТА КОЛІБАКТЕРІОЗУ ПОРОСЯТ

Ничик С. А., Тарвідс Ю. В.

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Гадзевич Д. В., Горбенко О. В.

Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної
ветеринарної медицини», м. Харків

Гадзевич О. В.

Кримська науково-дослідна станція ННЦ «ІЕКВМ»

У статті наведено результати досліджень протективної активності гіперімунної сироватки проти ентерококових інфекцій та колібактеріозу поросят. Установлено, що при введенні сироватки білим мишам, у 92-100 % тварин створюється стан несприятливості до зараження летальними дозами збудників ентерококових інфекцій та колібактеріозу.

Шлунково-кишкові й респіраторні захворювання поросят перших діб життя наносять значні економічні збитки галузі свинарства. На цей час